

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

החלטה 6-20

בפני:
השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

הקובל

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
ע"י ב"כ - עו"ד יהונתן ברג

לבין:

הנקבל

ד"ר XXXXXX
ע"י ב"כ - עו"ד שלומי ציפורי

ה ח ל ט ה

העובדות

1. ד"ר XXXXXX (להלן – **ד"ר XXXX** או **הנקבל**), היה רופא צבאי, בדרגת רס"ן, יליד 1967, אשר שימש בתקופה הרלוונטית לכמפקד מרפאת משרתי הקבע במרפ"א 8281.

בין השנים 2015 – 2017, במעל 15 הזדמנויות, ביקש הנקבל ממטופליו טובין שונים כגון, בקבוקי שתיה חריפה, דברי מתיקה, בקבוקי שמן זית ועוד, וזאת בתמורה למתן טיפול רפואי מצידו, בין היתר, מתן ימי מחלה, מרשמים לתרופות, הפניות לבדיקות, אביזרים אורטופדיים, וכיו"ב.

2. במהלך אותה תקופה, בלמעלה ממאה הזדמנויות, הוציא הנקבל מרשמים מהמחשב על שמו ועל שם כעשרים אנשי קבע, לשם קבלת תרופות ואביזרים אורטופדיים, אותם הציג בבית המרקחת ולקח אותם לעצמו. לאחר מכן, מחק הנקבל את המרשמים מהמחשב. באופן זה הוציא הנקבל מהצבא תרופות ואביזרים אורטופדיים בשווי 30,000 ש"ח.

יצוין, כי במרבית הפריטים שקיבל הנקבל או שהוציא במרמה, הוא לא עשה כל שימוש והם נמצאו ברשותו.

פסיקת בית הדין הצבאי

3. בגין מעשיו אלה, הוגש נגד ד"ר XXX כתב אישום לבית הדין הצבאי, מחוז שיפוטי צפון (תיק 108/19), בגין העבירות הבאות: לקיחת שוחד לפי סעיפים 290(א), 293 ו-294 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; זיוף בידי עובד ציבור, לפי סעיף 421 סיפא לחוק העונשין; התנהגות שאינה הולמת – עבירה לפי סעיף 130 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

4. הנקבל הודה בעבירות שיוחסו לו בכתב אישום, ובמסגרת הסדר טיעון נגזרו עליו הענשים הבאים:

תשעה חדשי מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות.
שישה חדשי מאסר על תנאי, שלא יעבור במשך שלוש שנים עבירה מן העבירות בהן הורשע.
קנס כספי בסך 40,000 ש"ח.
הורדה בדרגה מדרגת רב סרן לסמל.

5. בגזר דינו קבע ביה"ד הצבאי, בין היתר, כי:

"הנאשם ניצל באופן בוטה את תפקידו כרופא, כאשר היתנה את מתן שירותי הרפואה, שמחוייב היה להעניק לכל חייל ומשרת קבע בחינם אין כסף, בקבלת טובות הנאה לצרכיו האישיים. באופן שיטתי ומחושב הוא ניצל את גישתו למערכת התיקים הממוחשבת, זייף מרשמים על שמו ועל שם מטופליו... כדי לייצר לעצמו גישה לציוד רפואי ולתרופות. כל זאת, במספר בלתי מבוטל של הזדמנויות במשך תקופה ממושכת של כשנתיים ימים".

מעשים אלה ראויים לגינוי ולענישה מחמירה בדרך של הטלת תקופת מאסר ממושכת מאחורי סורג ובריח..." (סעיפים 18-19 לגזר הדין).

דו"ח ועדת המשמעת

6. לאחר הרשעתו של ד"ר XXX בביה"ד הצבאי, הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' איתמר גרוטו, ביום 24.6.20, קובלנה כנגדו, בגין עבירות לפי סעיף 141(1) ו- (5) לפקודת הרופאים, על כך שבמעשיו המפורטים לעיל, התנהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה וכן הורשע בעבירה פלילית.

בעקבות הגשת הקובלנה, מינה שר הבריאות ועדת משמעת על מנת לדון בה, בהרכב: פרופ' יהודה סקורניק – יו"ר, פרופ' אליעזר קיטאי ועו"ד לינדה שפיר – חברים. לאחר שהרשיעה את הנקבל בעבירות שיוחסו לו, שקלה הוועדה את נסיבות מעשיו ואת חומרתן היתרה ומאידך, נתנה דעתה לנסיבות המקילות בפרשה זו, שהעיקרית שבהן היא מצבו הנפשי הרעוע של הנקבל, שעל רקע מצב זה בוצעו, ככל הנראה, העבירות החמורות.

7. מאז התגלתה הפרשה, הגיע הנקבל פעמיים לאשפוז פסיכיאטרי, עם חשש לאובדנות. בעקבות גילוי הפרשה, הוא פרש מצה"ל, ובשנת 2019 החל לעבוד במשרה חלקית בקופת חולים. ביום 22.4.20 לקה הנקבל באירוע לבבי, ומאז הפסיק את עבודתו כרופא.

8. הן בביה"ד הצבאי והן בפני ועדת המשמעת ניתנו לגבי הנקבל חוות דעת פסיכיאטריות בדבר מצבו הנפשי הלא תקין, לאחר שחוזה אירוע טראומטי במהלך שירותו הצבאי במלחמת לבנון. מחוות דעתו המקצועית מיום 18.2.20 של הפסיכיאטר, פרופ' משה קוטלר, עולה כי הנקבל:

"פיתח בעקבות האירועים משירותו הצבאי הפרעת דחק בתר חבלתית, הפרעה טורדנית-כפייתית והפרעת אגרנות... אין לנבדק דפוס אישיות עברייני והסיכוי לחזרה על התנהגות זו הינו נמוך ביותר במידה וימשיך ויקבל את הטיפול הנפשי לו הוא כה זקוק".

9. עוד ציין פרופ' קוטלר בחוות דעתו, כי בשלוש השנים האחרונות נמצא ד"ר XXX "בטיפול נפשי ופסיכיאטרי רציף", והוא ממליץ שלא להתלות עוד את רישיונו, לאחר שנשפט כבר בבי"ד צבאי ואף הושהה מעבודתו כרופא לפרק זמן מסוים. נראה, אפוא כי "רמת הסיכון של הנבדק נמוכה מאד עד לא קיימת כלל". לדעת פרופ' קוטלר והרופאים הפסיכיאטריים האחרים, השבתו לעבודתו כרופא, ולו באופן חלקי, מבלי להתלות את רישיונו, תאפשר לו להשתקם ולשוב לחיים נורמטיביים.

בסיום חוות דעתו, מציין פרופ' קוטלר כי: "במידה ובכל זאת נותר הספק אצל הרשויות, הכלי הטוב ביותר להכחדת הסיכון הינו מעקב במסגרת הוועדה לרופאים שחלו".

10. בהתחשב בעיקר במצבו הנפשי הקשה של הנקבל, וכן בחוות הדעת החיוביות שניתנו עליו, הן מרופאים והן ממטופלים, ובכך שלא נפל כל פגם בטיפול הרפואי של הנקבל במטופליו - החליטה הוועדה לנהוג בו לקולא, שכן "הנקבל נענש דיו ואף המסר הועבר וכן נשמר אמון הציבור".

הוועדה ממליצה אפוא, להתלות את רישיונו לעסק ברפואה למשך חצי שנה, בניכוי תקופת השעייתו בצבא, כך שהוא יוכל לשוב לעבודתו כרופא ולשקם את חייו.

11. בשולי חוות הדעת, העירה הוועדה כי "לטעמינו, נכון היה שלא להגיש קובלנה נגדו..." - ולא ידעתי על שום מה ולמה. מדובר בסדרה של עבירות חמורות ביותר של שוחד, זיוף וקבלת טובות הנאה בסך העולה על 30,000 ש"ח, אשר בוצעו בשיטתיות ובתכנון מדויק לאורך זמן.

אלמלא מצבו הנפשי הרעוע היה הנקבל נשלח בגינן "לתקופת מאסר ממושכת מאחורי סורג ובריח", כפי שקבע ביה"ד הצבאי, ואין ספק כי היה גם מקום להתלות את רישיונו לתקופה ארוכה. לטעמי, הערת הוועדה לא הייתה במקומה, ומוטב היה להימנע ממנה.

החלטה

12. הוועדה הנכבדה שקלה את הנסיבות העגומות של המקרה דנן, הן לקולא והן לחומרה, והמליצה את המלצתה, בהתאם. אין ספק, כי נוכח חומרתם היתרה של מעשיו של הנקבל והשלכותיהם, היה ראוי להתלות את רישיונו לתקופה ארוכה הרבה יותר מזו שהומלץ להטילה.

עבירת השוחד היא מן העבירות החמורות בספר החוקים, ויש להטיל בגינה ענשים כבדים ומרתיעים, כמו גם בגין יתר העבירות אותן ביצע הנקבל במשך שנתיים ימים. יש להדגיש, כי אין מדובר בכשלון מקרי וחד פעמי, כי אם בסדרה של עבירות חמורות, שבוצעו בשיטתיות, בעקביות ולאחר תכנון מדויק, במשך תקופה ארוכה, תוך פגיעה קשה באמון הציבור.

13. יחד עם זאת, נוכח מצבו הנפשי המעורער של הנקבל – ונראה שרק מטעם זה – לא מצאתי לנכון להתערב בהמלצת הוועדה. הנני מטיל על הנקבל, ד"ר XXXXXX, אמצעי משמעת של התליית רישיון למשך שישה חדשים, בניכוי תקופת השעייתו, כך שאין להתלות עוד את הרישיון.

14. בשולי חוות הדעת, הנני מבקש להפנות את תשומת לב מנכ"ל משרד הבריאות והיועץ המשפטי למשרד למצבו הנפשי הלא תקין של הנקבל, ד"ר XXXXXXX, כפי שעולה מהתמונה שהצטיירה לגביו בתיק זה, לרבות להערתו של פרופ' קוטלר, ולפיה: "במידה ובכל זאת נותר הספק אצל הרשויות, הכלי הטוב ביותר להכחדת הסיכון הינו מעקב במסגרת הוועדה לרופאים שחלו".

הנני ממליץ בפני המנכ"ל לשקול שימוש בסמכות הנתונה לו לפי סעיף 33 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976, ולהורות להעמיד את הנקבל לבדיקה בפני ועדה רפואית.

ניתנה היום, 6.9.20, יז אלול תש"פ, ותועבר לצדדים ע"י המזכירות.

אמנון סרשנוב, שופט (בדימוס)